

Kvantiteter, og at derfor de, der skulde bruge den, var nødte til at give det, der i saa Henseende forlangtes. Nu vil jeg med Hensyn til Rugens Værdi gøre opmærksom paa, at hvis man undersøger, hvad der er solgt af den samlede Rughøst til Priser, der ligger under eller paa Højde med Maksimalprisen, og hvad der senere er solgt til en højere Pris, vil man se, at det er langt den største Del, der er solgt til den billigere Pris. De, der altsaa har bragt den tidligere paa Markedet, har solgt til en billigere Pris, og det er langt den største Del. Men skulde da den Værdi, vi fastsætter for den Rug, som er bestemt for Befolkningen, fastsættes efter det ringere Kvantum, som sent bragtes til Markedet, fremfor efter den større Del af Brødkornet, som er bragt ind noget tidligere?

Jeg har nævnt det før og skal nu gentage det, at da Vurderingsprisen fremkom, havde danske Rugbrødsfabrikker endnu amerikansk Rug til Priser, der, naar Hensyn tages til Kvaliteten, var lavere end den for dansk Rug. Jeg tror ikke, at Samfundet kan godkende den Synsmaade, at en uhindret Prisstigning er berettiget under Nødtilstand, og ved andre Varer har det ogsaa vist sig, at Samfundet ikke har villet godkende dette. Det ærede Medlem for Horsens Landkreds har heller ikke selv villet godkende denne Opfattelse. Han var med til at protestere imod, at den Omstændighed, at Kulladninger ude fra ikke kunde komme hertil, skulde medføre, at de danske Beholdninger derved steg i Værdi, da nogle Kullgrosserer efter Krigens Udbrud fastsatte en ny Pris paa deres Beholdninger. Men efter den Synsmaade, som det ærede Medlem anlægger i Dag, skulde, teoretisk set, den sande Værdi af Kullene have været den, som i en saadan Spærringstilstand blev fastsat af Ejeren og betalt af Køberen, der trængte til Kullene og ikke kunde faa dem paa bedre Vilkaar. Saaledes ser det ærede Medlems Teori ud. Jeg skal nævne et Eksempel fra Kornhandelen. Lad os sætte, at en Kornhandler, der har Lager af Havre, f. Eks. i Lørdags købte et Par Hundrede Sække til 30 Kr. Han telefonerer maaske til en Mægler og siger: Jeg vil købe et Par Hundrede Sække Havre, og jeg vil give 30 Kr. Der vil selvfølgelig være Sælger til den Pris, da Noteringen den foregaaende Dag har været lavere. Hvis den Teori, som det ærede Medlem har fremsat, godkendes, vilde den nævnte hand-

lende ved en meget ringe Udgift faa en meget betydelig Indtægt. Hvis han nemlig har et Lager paa f. Eks. 10,000 Tdr. Havre, som han har købt for gennemsnitlig 26 Kr., og han nu f. Eks. køber 1,000 Tdr. til 30 Kr., skønt han kunde faa dem til 26 Kr., er Dagsprisen 30 Kr. — den noterendes saaledes paa Børsen i Lørdags —, og han vil da ved en Merudgift af 4 Kr. pr. Td. af de 1,000 Tdr., han købte, have hidført en Værdiforøgelse paa 40,000 Kr. for sin oprindelige Beholdning, forudsat at den nævnte højere Pris skulde være den normgivende.

Dette er det ærede Medlems Teori trukket ud i sine Konsekvenser, og det nævnte Eksempel er derfor belysende. Det er med Villie valgt yderst grelt, men jeg vil dog oplyse for Forsamlingen, at det ikke er uden Forbindelse med Virkeligheden. For at hindre saadanne Tilstande, der kan muliggøre urimelige, uoverkommelige Prisstigninger, maa Samfundet kræve at besidde en Prisfastsættelsesret og eventuelt en Ekspropriationsret. Der vilde ikke være nogen Mening i Bestemmelserne om Ekspropriation, om at en Vare skal afgives, naar Almenvellet kræver det, til en lovlige fastsat Vurderingspris, mod fuld Erstatning, naar ikke den „fulde Erstatning“ skal undersøges, og naar ikke alle de Momenter, som har fremkaldt en midlertidig, unormal, uberettiget Prisstigning, fjernes. Sker dette ikke, er Ekspropriationen og Fastsættelsen af en Ekspropriationspris uden nogen som helst Værdi. Hvis Bestemmelsen skal fortolkes saaledes, som ærede Medlemmer vil fortolke den, hvorved der altsaa ikke skal tages Hensyn til de ovenfor nævnte Momenter, men man skal betale Dagsprisen, ja, saa kan man erhverve Varen paa anden Maade.

Der har da heller ikke i noget af de Lande, hvor en lignende Tilstand har hersket, været den mindste Tvivl om dette Forhold. Jeg skal belyse dette ved et Par Eksempler. Den norske Lov, som gav Ret til at fastsætte Maksimalpriser, bestemte i sin § 2, at Forraad af Varer, for hvilke Maksimalpris er fastsat, kunde kræves afstaaet til det offentlige mod Erstatning efter Maksimalprisen. Det ærede Medlem har dvælet ved, at Norge har ophævet Maksimalpriserne. Jeg vil til hans Belæring sige, at Grunden er den, at det i Norge var Maksimalpriser paa udenlandske Varer, man fastsatte, Varer, indførte fra fremmed Land, medens man ikke fastsatte Maksimalpris paa den indenlandske